

[Arne Christiansen.]

forskningspolitik, der er baseret på rådgivning fra et organ med den foreslåede sammensætning. Jeg vil gerne sige dette allerede ved første behandling.

Nu vil man vel nok sige: planlægningsrådet omfatter 15 medlemmer, 5 fra forskningsrådene, 1 repræsenterende teknisk-videnskabeligt forskningsråd og den teknisk-videnskabelige fond og 1 repræsenterende atomenergikommissionen, det er 7 i alt over for 8 særligt beskikkede. Ja men der kan alligevel ske en sammenblanding, som, selv om det vel næppe i praksis vil være tilfældet, kan give indtryk af, at indstillinger, alternative forskningsforslag m. v. måske alligevel ikke fremsættes af uvildige.

Må jeg dernæst sige vedrørende dels forskningsrådenes, dels de foreslåede planlægningsråds sammensætning, at jeg er glad for understregningen af de kvalifikationer, der kræves af forskningsrådenes medlemmer; de fremgår af bemærkningerne til § 3, stk. 2. Disse bemærkninger kan forhåbentlig standse megen utidig snak om erhvervsdominans i den debat, der jo oftest går under overskriften: forskning for folket, ikke for profit. Lad mig tilføje, at hvis nogen skulle være uvidende om denne sammensætning, så kan jeg sige, at således har det også været hidtil; der har ikke været nogen baggrund for denne kritik.

Om selve planlægningsrådets sammensætning, som jeg altså foreløbig stiller mig skeptisk til, skal jeg kun til slut anføre, at når det i bemærkningerne i omfalten af beskikkelsen af de 8 personlige medlemmer med ganske særlige kvalifikationer er anført, at:

„et af medlemmerne vælges blandt de uddannelsessøgende under videnskabelig uddannelse“,

så er det vel ikke en undtagelsesbestemmelse. Jeg går ud fra, at dette at være studerende — jeg ser meget gerne, at de er med — ikke i sig selv nødvendigvis bør give fortrin over for de øvrige 7, men hvis det er tilfældet, at der da så formentlig er tale om beskikkelse og ikke om et valg, som der står i bemærkningerne.

Jeg skal med disse ord tilsige mit partis velvillige behandling af lovforslaget, men jeg forudser et ret omfattende udvalgsarbejde.

K. Helveg Petersen: Det område, dette lovforslag behandler, hører ikke til de områder, der ofte er i søgelyset i folketinget, men efter min opfattelse er det nødvendigt, at vi i højere grad med større engagement og større interesse beskæftiger os med disse spørgsmål. Den videnskabelige udvikling har jo en vældig indflydelse på samfundsudviklingen som helhed. Det er den ene side af sagen, og det er den væsentligste. Og så drejer det sig jo endelig om betydelige midler, der fra samfundets side stilles til rådighed for forskningen.

Man kan vel med nogen ret sige, at de år, der er gået, siden man i 1965 administrativt nedsatte Forskningens Fællesudvalg, kan betragtes som en forsøgsperiode, og at det nu gælder om at udmønte alle de erfaringer, der er indhøstet, og nyttiggøre disse erfaringer i den nye lov.

Det spørgsmål, man må stille sig, når man ser lovforslaget, er, om dette forslag lever op til de krav, der må stilles i en tid, hvor samspillet mellem samfund og forskning stadig øges. Man må for eksempel spørge, om der sikres de nødvendige koordinerings- og styringsmuligheder. Er der skabt rimelig sikkerhed for, at nye initiativer, nye opgaver kan tages op, eller er forslaget præget af lukkethed, af det etablerede? Jeg mener, at vi i det kommende udvalg grundigt bør undersøge alle disse ting ud fra en helt åben og fordomsfri betragtning, ud fra ønsket om, at vi nu skaber det bedst mulige instrument, der i sig forener de hensyn, der nødvendigvis må tages, hensyn til forskningens frihed, hensyn til samfundsudviklingen og hensyn til en rimelig fordeling af de ressourcer, der er til rådighed. Det er næsten uforlignelige hensyn, vi skal få til at gå op i en højere enhed, og det er meget svært at bygge den rigtige organisation op. Der er ingen tvivl om, at der i det samarbejde, der tegner sig mellem forskningsrådene og planlægningsrådet, vil være konfliktmuligheder; der vil blive vanskeligheder.

Så kan man spørge, om vi har fordelt kompetencen rigtigt. Forslaget bygger jo bl. a. på den betragtning, at forskningsrådenes budgetter skal gå til de bevilgende myndigheder uden ændringer, idet planlægningsrådet dog i henhold til § 4 har til opgave at udtale sig om rådenes budgetter. Det kan da meget vel tænkes, at der netop